

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.012.01.2018
P/18/025

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/025 - Promocja kultury polskiej za granicą
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Bartosz Pomykała, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LWA/118/2018 z dnia 16 lipca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Instytut Polski w Pekinie ¹ , 1 Ritan Lu Jianguomenwai 100600 Pekin, Chińska Republika Ludowa ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Magdalena Czechońska, kierownik placówki zagranicznej - Instytutu Polskiego w Pekinie ³ , dyrektor Instytutu (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności⁴

Ocena ogólna

Instytut realizował działania w zakresie promocji kultury polskiej w Chinach i Mongolii, określone w priorytetach Ministra Spraw Zagranicznych⁵ oraz rocznych zadaniach wyznaczonych dla placówki. Prowadził działania zgodne z rocznymi planami wydatków placówki oraz kwartalnymi planami działalności. Przedkładane przez Instytut sprawozdania z działalności były zgodne ze stanem faktycznym oraz określonymi przez Ministra wymogami w zakresie sprawozdawczości.

Instytut prowadził prawidłową gospodarkę finansową, w tym realizował wydatki na promocję kultury polskiej za granicą w sposób legalny, celowy, gospodarny i rzetelny. Stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na niezastosowaniu jednej z form wyboru najkorzystniejszej oferty, co było niezgodne z § 6 Zarządzenia nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 kwietnia 2010 r. w sprawie umów cywilnoprawnych zawieranych na potrzeby Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz placówek zagranicznych⁶, ze względu na niewielką wartość (2 596 zł z badanej próby wydatków o łącznej wartości 140 891 zł), nie miała wpływu na ocenę ogólną.

Na podkreślenie zasługuje zakres i różnorodność zrealizowanych przez Instytut - samodzielnie oraz we współpracy z licznymi partnerami zewnętrznymi - działań na rzecz promocji kultury polskiej, w Chinach i Mongolii. Podjęte przez Instytut działania promocyjne obejmowały najważniejsze dziedziny kultury polskiej, w tym wiedzę o Polsce i jej historii, malarstwo, film, teatr, muzykę, język i literaturę polską.

NIK zwraca uwagę na niedokonywanie oceny skuteczności realizacji priorytetów, zadań oraz działań podejmowanych w zakresie promocji kultury polskiej za granicą. Było to spowodowane tym, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych⁷ wskazując priorytety oraz określając zadania dla Instytutu nie określiło wartości referencyjnych mierników, pozwalających na dokonanie oceny skuteczności ich realizacji. Nie zobowiązało również Instytutu do ich określenia. Instytut gromadził informacje na temat efektów realizowanych przez siebie działań, takie jak: liczba projektów promujących Polskę (w tym polską kulturę za granicą), liczba publiczności (uczestników projektów), liczba użytkowników i wizyt

¹ Dalej: Instytut.

² Dalej: Chiny lub ChRL.

³ Pełniącą funkcję od 1 października 2014 r. We wcześniejszym okresie funkcję tę pełnił Maciej Gaca od 1 maja 2014 r. do 30 września 2014 r.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁵ Dalej: Minister.

⁶ Dz.Urz. MSZ z 2010 r. nr 2, poz. 22. Dalej: Zarządzenie nr 13 Ministra z dnia 23 kwietnia 2010 r.

⁷ Dalej: Ministerstwo lub MSZ.

w mediach społecznościowych, liczba doniesień medialnych oraz liczba współpracujących z Instytutem partnerów polskich i chińskich. Jednakże i w tym przypadku, nieokreślenie przez Instytut wartości planowanych do osiągnięcia uniemożliwiało dokonanie oceny skuteczności realizacji działań.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Określenie i realizacja zadań dotyczących promocji kultury polskiej za granicą

Opis stanu
faktycznego

1.1. Instytut został utworzony decyzją⁸ Ministra z dniem 1 maja 2014 r. Działalność podstawowa Instytutu obejmowała dyplomację publiczną i kulturalną w Chinach oraz w Mongolii. Do zadań⁹ Instytutu w ramach promocji polskiej kultury należało m.in.: upowszechnianie wiedzy o polskiej kulturze, zapewnienie jej obecności w najważniejszych ośrodkach i środowiskach opiniotwórczych oraz w znaczących przedsięwzięciach międzynarodowych, inicjowanie kontaktów między polskimi i zagranicznymi partnerami w sferze międzynarodowej wymiany kulturalnej i działanie na rzecz ich utrzymania i rozwijania. Ponadto zadania Instytutu obejmowały m.in. realizację celów polityki zagranicznej oraz działania na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku Polski i promocji języka polskiego.

Do realizacji powyższych zadań wskazano takie formy działania jak m.in.:

- wspieranie działań podmiotów zagranicznych i krajowych w sferze kultury,
- inicjowanie i realizacja projektów promujących Polskę poprzez kulturę, we współpracy z instytucjami oraz środowiskami artystycznymi, naukowymi, organizacjami samorządowymi i pozarządowymi,
- przedstawienie polskiej oferty kulturalnej w najważniejszych ośrodkach Chin i działanie na rzecz obecności polskich twórców, badaczy i artystów w festiwalach, projektach, inicjatywach i innych imprezach międzynarodowych, wprowadzenie tematyki z zakresu wiedzy o Polsce współczesnej i jej kulturze do systemu edukacyjnego i mediów w Chinach,
- organizowanie wizyt studyjnych chińskich środowisk opiniotwórczych w Polsce oraz publikacja książek i materiałów poświęconych polskiej problematyce i promujących wiedzę o Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 4-8)

Zarządzeniami nr 40 z dnia 11 grudnia 2012 r.¹⁰ oraz nr 29 z dnia 20 listopada 2014 r.¹¹, w sprawie planowania i sprawozdawczości w MSZ i w placówkach zagranicznych, Minister wprowadził obowiązek sporządzania dokumentów planistycznych i sprawozdawczych o charakterze strategicznym (tj. Program działania kierownika placówki zagranicznej¹² oraz Raport z jego realizacji¹³) i operacyjnym (Zadania dla placówki zagranicznej¹⁴ oraz Sprawozdanie z ich realizacji).

Dyrektor Instytutu przed objęciem funkcji opracował Program działania kierownika placówki zagranicznej na lata 2014-2018, który został zatwierdzony przez Ministra. Program przewidywał m.in. intensyfikację współpracy kulturalnej w subregionie (tj. Chinach i Mongolii), współpracę z polskimi placówkami dyplomatycznymi w ChRL, przedstawicielstwami polskich organizacji, instytucji, miast i regionów oraz promocję marki „Polska” przez kulturę oraz działania zwiększające obecność Polski w Chinach. Wśród zadań w obszarze promocji kultury wskazano m.in.:

⁸ Decyzja nr 43 z dnia 17 kwietnia 2014 r.

⁹ Zgodnie z wewnętrznym regulaminem organizacyjnym Instytutu z dnia 4 maja 2016 r.

¹⁰ Dz. Urz. MSZ z 2012 r. poz. 36.

¹¹ Dz. Urz. MSZ z 2014 r. poz. 29.

¹² Dokument opracowany przed wyjazdem kierownika na placówkę zagraniczną, określający cele jego misji i najważniejsze zadania, które zamierza podjąć podczas swojej kadencji, a także podstawowe metody i przedsięwzięcia służące osiągnięciu tych celów i realizacji podjętych zadań.

¹³ Dokument opracowywany po zakończeniu misji kierownika placówki dyplomatycznej.

¹⁴ Dokument sporządzany przez dyrektora departamentu nadzorującego pracę Instytutu, na podstawie opracowanych przez dyrektora Instytutu sugestii do zadań dla placówki.

- wykorzystanie biografii wielkich Polaków, jako sposobu przedstawienia pozytywnych postaw nastawionych na dialog i współpracę,
- udział w regionalnych i międzynarodowych festiwalach, targach i wystawach,
- inicjowanie wizyt studyjnych oraz rezydencji artystycznych i literackich,
- udział chińskich partnerów w festiwalach oraz konferencjach w Polsce.

Dokument zawierał opinię zastępcy dyrektora Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej¹⁵ w MSZ (nadzorującego pracę Instytutu), zgodnie, z którą był on zgodny z polityką Polski wobec Chin, założeniami Polskiej Polityki Zagranicznej na lata 2012-2016 oraz Planem działań w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej na lata 2013-2016.

(dowód: akta kontroli str. 50-58)

W okresie objętym kontrolą Departament DPiK opracował i przekazał Instytutowi priorytety MSZ w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej na poszczególne lata 2015-2018¹⁶. Priorytety, określające założenia polskiej polityki zagranicznej zawierały cele o charakterze stałym (tj. np. dbanie o dobre imię Polski i jej nieskazitelny wizerunek, promowanie wiedzy na temat Polski, w tym jej historii, kultury, nauki, gospodarki i społeczeństwa, promowanie języka polskiego, jako obcego i studiów polonoznawczych w zagranicznych ośrodkach akademickich) oraz szczegółowym na dany rok (tj. np. tradycja niepodległościowa, obywatelska i wolnościowa w kontekście 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, podkreślanie wkładu historycznego Polski w rozwój kultury i tożsamości europejskiej poprzez wzmocnienie narracji o wartościach wyróżniających polską tożsamość narodową, podkreślenie osiągnięć II RP - rozkwit kultury, dynamiczny rozwój przemysłu, osiągnięcia polskiej nauki i techniki).

Dokument nie określał mierników i wartości referencyjnych osiągnięcia celów, nie zobowiązywał również Instytutu do ich opracowania.

Zgodnie z wymogami ww. zarządzeń, Dyrektor Instytutu, uwzględniając ww. priorytety opracował sugestie do zadań dla Instytutu na poszczególne lata 2015-2018, proponując w sposób hasłowy aktywności na dany rok¹⁷. Dyrektor Departamentu DPiK, m.in. na podstawie ww. sugestii, propozycji innych komórek organizacyjnych MSZ oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego opracował zadania dla Instytutu na poszczególne lata, w tym w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej. Wskazane w sposób ogólny zadania, nie zawierały mierników oraz ich wartości referencyjnych niezbędnych dla oceny skuteczności ich realizacji. Ministerstwo wskazało m.in. takie zadania jak:

- zainicjowanie kampanii wizerunkowej ukierunkowanej na poprawę lub wzmocnienie wizerunku Polski w Chinach w zależności od uwarunkowań lokalnych (walka ze stereotypami, kłamliwymi informacjami nt. Polski i Polaków) - zadanie na 2018 r.,
- wystawa i seminarium polsko-chińskie poświęcone twórcy esperanto Zamenhofa z udziałem polskich i chińskich specjalistów - zadanie na 2017 r.,
- inicjowanie i promowanie na chińskim rynku znaczących publikacji popularyzujących polską literaturę, w tym książki dla dzieci, teatr, sztukę, przybliżające historię naszego kraju; wspierania nowego pokolenia tłumaczy języka polskiego - zadanie na 2016 r.,
- dbanie o aktywną obecność Instytutu w chińskich mediach elektronicznych i społecznościowych (Weibo, WeChat) oraz strony Polish Culture. Zwiększanie zakresu i intensywności promocji wydarzeń organizowanych przez Instytut. Wykorzystanie tworzenia nowej wspólnej strony dla instytutów Polskich do poprawy komunikacji z chińskim odbiorcą - zadanie na 2015 r.,

(dowód: akta kontroli str. 112-171)

1.2. Instytut zgodnie z §6 zarządzeniem nr 40 Ministra z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie planowania, realizacji budżetu oraz sprawozdawczości placówek zagranicznych w części

¹⁵ Dalej: Departament DPiK.

¹⁶ Dokumenty były akceptowane przez Sekretarza Stanu w MSZ.

¹⁷ Przykładowo, Dyrektor Instytutu zaproponowała, takie zadania jak: zaangażowanie się w obchody roku Ireny Sendler w Chinach i Mongolii, Wydanie w Chinach książki historycznej „Poland a History” Adama Zamoyskiego, promocja marki „Polska” w mediach chińskich, na konferencjach oraz wydarzeniach specjalnych, retrospektywa filmów Andrzeja Wajdy, Festiwal Kultury Polskiej w Pekinie, Szanghaju i Kantonie.

dotyczącej działalności w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej¹⁸ oraz 4 pkt. Wytycznych Dyrektora DPiK z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie opracowania planów bieżącej działalności, realizacji budżetu oraz sprawozdawczości ze zrealizowanych w placówkach zagranicznych przedsięwzięć z zakresu dyplomacji publicznej¹⁹ realizował zadania w oparciu o plany wydatków placówki w części dotyczącej dyplomacji publicznej na poszczególne rok wraz z ich uzasadnieniem (zawierającym hasłową listę działań/przedsięwzięć). Informacje nt. planowanych działań uszczegółowiano (o dane dotyczące wielkości przewidywanych kosztów realizacji, ich specyfikacji oraz udziału innych podmiotów) w kwartalnych planach działalności Instytutu.

W okresie objętym kontrolą, planowane przez Instytut działania²⁰ były zgodne zarówno z priorytetami Ministerstwa w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej, zadaniami wyznaczonymi dla Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w ChRL z siedzibą w Pekinie²¹ na rok 2014 r. (tj. rok utworzenia Instytutu) i bezpośrednio wskazanymi dla Instytutu na poszczególne lata 2015-2018 oraz z Planem działań w zakresie dyplomacji publicznej i kulturalnej w regionie Azji i Pacyfiku na lata 2013-2016. Roczne plany wydatków Instytutu wraz z uzasadnieniami oraz kwortalne plany działalności zostały zaakceptowane przez Departament DPiK.

(dowód: akta kontroli str. 222-347)

1.3. Ministerstwo wskazując priorytety oraz określając zadania dla Instytutu nie określiło wartości referencyjnych mierników, pozwalających na dokonanie oceny skuteczności realizowanych priorytetów i zadań.

W zakresie realizacji działań, Instytut w kwartalnych planach działalności (zaakceptowanych przez Departament DKiP) sporadycznie wskazywał (wymagany), jako miernik liczbę potencjalnych uczestników działania.

(dowód: akta kontroli str. 222-319)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że ocenę skuteczności prowadzonych działań Instytut prowadził w oparciu o elektroniczne rejestry:

- liczby projektów promujących Polskę (w tym polską kulturę za granicą),
- liczby publiczności (uczestników projektów),
- liczbę użytkowników i wizyt w mediach społecznościowych,
- liczbę doniesień medialnych oraz liczbę współpracujących z Instytutem partnerów polskich i chińskich.

Ponadto, dyrektor Instytutu wyjaśniła m.in., że o tym, że prezentowana przez Instytut oferta jest skuteczna świadczy wzrost liczby uczestników wydarzeń i doniesień medialnych, bezprecedensowa aktywność w chińskich mediach społecznościowych, wzrost kapitału lojalnościowego chińskich partnerów, którzy chcą kontynuować współpracę z Instytutem, zainteresowanie współpracą nowych partnerów, wyrobienie przez Instytut pozycji partnera dla najważniejszych instytucji kulturalnych w Chinach²² oraz wiodących uczelni, najważniejszych chińskich mediów i elit intelektualnych, rosnące zainteresowanie chińskich partnerów polską ofertą kulturalną i inicjowanie przez nich wspólnych projektów.

(dowód: akta kontroli str. 375, 377-378)

Ogólne dane statystyczne wynikające z ww. rejestrów były zamieszczane w rocznych sprawozdaniach z realizacji zadań Instytutu, a dane jednostkowe były wykorzystywane w sprawozdaniach z realizacji poszczególnych działań zamieszczanych w elektronicznej bazie Departamentu DPiK.

NIK dostrzega podejmowanie przez Instytut działań w celu próby oceny skuteczności prowadzonych przedsięwzięć, zwracając jednocześnie uwagę, że gromadzenia ww. danych nie można uznać za element oceny skuteczności działań Instytutu. Przyjmując, iż takie dane

¹⁸ Dz. Urz. MSZ z 2010 r. nr 2, poz. 28 ze zm.

¹⁹ Wytyczne Dyrektora Departamentu DPiK opracowane na podstawie Zarządzenia nr 29 z dnia 20 listopada 2014 r. Dalej: Wytyczne Dyrektora DPiK z dnia 15 listopada 2016 r. Traci moc Zarządzenie Nr 40 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w placówkach zagranicznych (Dz. Urz. Min. Spraw Zagr. poz. 36).

²⁰ Wskazane w uzasadnieniu planu wydatków placówki oraz kwartalnych planach działalności Instytutu.

²¹ Dalej: Ambasada RP w Pekinie.

²² Tj. Chińskie Muzeum Narodowe w Pekinie, Narodowy Teatr Wielki w Pekinie, Chińska Biblioteka Narodowa, Chińska Galeria Narodowa, Teatr Wielki w Tianjinie i Harbinie.

jak: liczba projektów promujących Polskę (w tym polską kulturę za granicą), liczba publiczności (uczestników projektów), liczba użytkowników i wizyt w mediach społecznościowych, liczba doniesień medialnych oraz liczba współpracujących z Instytutem partnerów polskich i chińskich, mogą stanowić miernik służący do oceny skuteczności działalności, należy jednocześnie zauważyć, że Instytut nie określał dla nich wartości planowanych do osiągnięcia. Przytoczenie liczby np. publiczności, użytkowników i wizyt w mediach społecznościowych, czy też liczby doniesień medialnych stanowi jedynie prezentację rzeczowego zakresu działania. Zdaniem NIK brak odniesienia osiągniętych efektów do planowanych wartości uniemożliwia dokonanie oceny skuteczności realizowanych działań.

(dowód: akta kontroli str. 172-204, 668-674, 705-717, 788-792)

Instytut na potrzeby budżetu zadaniowego, prowadził monitoring komunikatów dotyczących naszego kraju w opiniotwórczych mediach w Chinach w celu pomiaru stopnia realizacji zadania²³. W latach 2016-2018 (I półrocze) Instytut w tym zakresie uzyskał wynik bardzo dobry²⁴ (szerszy opis zamieszczono w pkt 2.4 na stronie 8 wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli str. 793-799)

2.1. Planując swoją działalność na poszczególne lata, Instytut uwzględniał specyfikę i wymogi formalne krajów urzędowania, kontekst historyczno-polityczny oraz odległości geograficzne i obecność w najważniejszych ośrodkach miejskich Chin i Mongolii na podstawie bieżącej analizy potrzeb i możliwości realizacji poszczególnych działań. Dzięki utrzymywaniu bardzo dobrych relacji z podmiotami z kraju urzędowania oraz prezentowaniu im wartościowej merytorycznej oferty, Instytut mógł liczyć na zaangażowanie i wsparcie wielu prestiżowych partnerów.

W ocenie dyrektor Instytutu, w ciągu ostatnich kilku lat działalności, placówka ugruntowała swoją pozycję poważnego i wartościowego partnera dla najważniejszych instytucji publicznych i kulturalnych Chin, wiodących uczelni oraz najważniejszych chińskich wydawnictw i mediów.

(dowód: akta kontroli str. 172-173, 179-180, 189, 197)

Dyrektor wyjaśniła również, że oferta Instytutu jest przygotowywana w oparciu o strategiczne dokumenty polskiej polityki zagranicznej (tj. Strategia Polskiej Polityki Zagranicznej na lata 2017-2021, Kierunki promocji Polski na lata 2017-2027 oraz Ujednoliconych zasad komunikacji marki „Polska”) oraz priorytety dyplomacji publicznej i kulturalnej i realizuje ona zadania określone przez Ministerstwo. Głównym założeniem działań budujących pozytywny wizerunek Polski jest systematyczne i planowe upowszechnianie wiedzy o Polsce, jej promocja oraz wzmacnianie pozytywnych skojarzeń poprzez eksponowanie kulturalnych związków z krajem urzędowania.

(dowód: akta kontroli str. 375-376, 386)

2.2. W okresie objętym kontrolą zatrudnienie w Instytucie wynosiło od 5,5 do 6,5 etatu. Na koniec I półrocza 2018 r. Instytut zatrudniał na pełen etat 6 pracowników²⁵. Od 1 września 2016 r. występuje wakat na stanowisku zastępcy dyrektora. W ocenie dyrektor Instytutu stanowi to poważne utrudnienie i obciążenie dla działalności Instytutu. Trudności dotyczą zastępowania kierownika placówki podczas delegacji służbowych, urlopów, wykonywania niezbędnych obowiązków reprezentacyjnych, których nie można powierzyć pracownikom bez statusu dyplomatycznego. Jak najszybsze uzupełnienie wakatu jest sprawą pilną, od której zależy możliwość właściwego funkcjonowania Instytutu. Na powyższy problem zwracał również uwagę dyrektor Departamentu DPiK, wskazujący ten fakt w ocenie pracy Instytutu za 2016 r. i 2017 r. Obsadzenie wakatu stanowiska zastępcy dyrektora Instytutu zostało wskazane wśród zadań Instytutu na 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 15, 171, 203, 217, 220, 366)

²³ Z wykorzystaniem miernika pn. "Ocena oddziaływania MSZ i placówek zagranicznych na wizerunek Polski w mediach za granicą".

²⁴ Ocena wyliczana jest w skali: 4 - to ocena bardzo dobra (wynik większy lub równy 2,5), 3 - to ocena dobra (wynik większy lub równy 2 i mniejszy od 2,5), 2 - to ocena dostateczna (wynik mniejszy od 2 i większy lub równy 1), 1 - to ocena niedostateczna (wynik mniejszy od 1). Wartość miernika Instytutu wynosiła: 11,2 w 2016 r., 12,0 w 2017 r. oraz 3,4 w I połowie 2018 r.

²⁵ W tym od 10 lipca 2017 r. czasowe zwiększenie zatrudnienia o 0,5 etatu.

Siedziba Instytutu znajdowała się na terenie Ambasady RP w Pekinie, która używa²⁶ Instytutowi pomieszczenia biurowe oraz salę kinową. Instytut nie ponosił również kosztów utrzymania i użytkowania pomieszczeń.

(dowód: akta kontroli str. 367-371)

Dyrektor wyjaśniła, że po remoncie przeprowadzonym w 2015 r. placówka uzyskuje pomieszczenia reprezentacyjne (z przykładami polskiego wzornictwa) wykorzystywane podczas spotkań z chińskimi partnerami. Większość wydarzeń organizowana jest poza siedzibą oraz we współpracy z lokalnymi podmiotami, co pozwala na optymalizację kosztów i zwiększenia zasięgu działania. Natomiast przeprowadzka do prestiżowej lokalizacji wiązałaby się z zwiększeniem kosztów utrzymania placówki i wymagałaby zmiany struktury zatrudnienia lub zwiększenia liczby etatów. W siedzibie swoich ambasad funkcjonują w Pekinie instytuty m.in. Włoch i Austrii.

(dowód: akta kontroli str. 390)

2.3. Wśród barier występujących w trakcie prowadzonych działań promocji kultury polskiej w Chinach i w Mongolii, dyrektor wymieniła m.in.: biurokratyzację związanych z wymianą kulturalną i organizacyjną wydarzeń na terenie Chin, zaostrzającą się cenzurę, ograniczenie rocznego limitu liczby wydania w Chinach zagranicznych filmów i publikacji, długie terminy uzyskiwania pozwoleń, skomplikowane wymagania w procesie uzyskiwania wiz, częste odmowy wydania wizy, ograniczoną liczbą partnerów chińskich zainteresowanych współpracą z uwagi na restrykcje rządu chińskiego, niewystarczającą liczbą tłumaczy, promowanie przez Chiny własnej kultury (ustawa o bezpieczeństwie kulturowym), specyfikę chińskiego internetu oraz mediów społecznościowych, nieznajomość realiów i niesamodzielność polskich podmiotów kultury we współpracy z chińskimi, ograniczone możliwości współfinansowania projektów przez partnerów mongolskich oraz dystans geograficzny i kulturowy.

(dowód: akta kontroli str. 376-377)

2.4. W okresie objętym kontrolą Instytut prowadził działalność informacyjną z wykorzystaniem podstrony Ambasady RP w Pekinie²⁷ (Instytut nie posiadał własnej strony internetowej), największych chińskich platform społecznościowych²⁸ oraz miesięcznego biuletynu informującego o bieżących wydarzeniach polskiej kultury w Chinach.

(dowód: akta kontroli str. 360-363)

Dyrektor wyjaśniła, że Departament DPiK oraz Biuro Rzecznika Prasowego MSZ od 2015 r. prowadzą prace nad stworzeniem spójnej strony internetowej dla wszystkich Instytutów Polskich, dlatego też finansowanie i rozbudowa funkcjonującej do 2014 r. strony internetowej www.bolanwenhua.org została ograniczona do minimum. Strona ta nie spełniała standardu bezpieczeństwa, nowoczesności i nie posiadała mobilnej wersji. Ponadto dyrektor wyjaśniła, że strona internetowa Ambasady RP w Pekinie nie jest głównym źródłem informacji Instytutu, ponieważ w Chinach taką rolę pełnią portale społecznościowe, nie zaś oficjalne strony internetowe poszczególnych instytucji. W związku z tym, głównymi kanałami komunikacji Instytutu są WeChat²⁹ i Weibo³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 378-379)

²⁶ Na podstawie umowy z dnia 27 czerwca 2014 r. oraz porozumienia zmieniającego z dnia 30 września 2015 r.

²⁷ www.pekin.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/kultura/

²⁸ W Chinach nie działają powszechnie użytkowanie na świecie media społecznościowe. W ramach prowadzonej przez władze ChRL kontroli zamieszczanych treści w Internecie ograniczono dostęp do części portali społecznościowych tj. m.in. *facebook, youtube, google+, twitter, instagram, skype czy whatsapp* oraz uniemożliwiono użytkownika przeglądarki *google*.

²⁹ Najpopularniejsza platforma społecznościowa w Chinach, z ponad 900 milionami użytkowników dziennie. To aplikacja do obsługi wiadomości, zapewniająca dostęp do gier, zakupów online i usług finansowych. Chińczycy korzystają z aplikacji WeChat do rezerwacji restauracji, rezerwacji lotów, prowadzenie inwestycji, dokonywania zakupów, płacenia rachunków, przywoływania taksówek, przesyłania pieniędzy, prowadzenia dziennika wydarzeń (postów) i jego publikacji na tzw. ścianach. W WeChat dostępne są różne typy kont. Konta osobiste są używane przez osoby prywatne, natomiast firmy lub podmioty mogą tworzyć oficjalne konta, aby pozostać w kontakcie z klientami i publikować swoje informacje. Źródło: Raport 10 Most Popular Social Media Sites in China (2018 Updated) raport opracowany przez agencję Dragon Social (Digital Marketing Agency w Szanghaju) <https://www.dragonsocial.net/blog/social-media-in-china/>

³⁰ Najpopularniejsza platforma mikroblogowa w Chinach z 340 milionami miesięcznie aktywnych użytkowników, może być traktowana, jako połączenie Twittera i Facebooka. Za jej pośrednictwem użytkownicy mogą przysyłać filmy, obrazy i zdjęcia, mogą śledzić osoby i czytać ich posty, a następnie je polubić i dzielić się nimi. Jest szczególnie popularny wśród młodych pracowników umysłowych i miejskiej populacji internetowej z telefonami komórkowymi. Chińczycy korzystają z Weibo w celu uzyskania informacji, dzielenia się i angażowania innych użytkowników. Ponieważ Weibo to blogowa witryna, zawiera dużo źródeł informacji i trendów. Źródło: jw.

Instytut na stronie internetowej publikował w języku polskim, chińskim i angielskim, „Kalendarz wydarzeń”, prezentujący zapowiedzi wydarzeń na poszczególne miesiące, polskich imprez kulturalnych, w tym organizowanych przez Instytut oraz innych aktywności polskich twórców w Chinach. Szczegółowe informacje o przedsięwzięciu publikowano w języku chińskim na Weibo, a wraz z językiem polskim na Wechat (profil Instytutu obserwowany jest przez polonię). Wydanie kalendarza z czerwca br. dotarło do 150 tys. czytelników.

W latach 2014-2018 (I półrocze) liczba wpisów, odsłon oraz osób śledzących profil Instytutu na portalach społecznościowych stale rosła. Profil Instytutu na Weibo śledziło w 2014 r. - 34,9 tys. osób (616 tys. odsłon), w 2015 r. - 36,4 tys. osób (2 610 tys. odsłon), w 2016 r. - 39,3 tys. osób (4 084 tys. odsłon), w 2017 r. - 48,7 tys. osób (22 378 tys. odsłon) oraz w I półroczu 2018 r. - 52,7 tys. osób (20 784 tys. odsłon). Profil Instytutu na WeChat zanotował w 2014 r. - 3,9 tys. odsłon, w 2015 r. - 18,9 tys. odsłon, w 2016 r. - 23,6 tys. odsłon, w 2017 r. - 24,4 tys. odsłon oraz w I półroczu 2018 r. - 13,6 tys. odsłon.

Do kwietnia 2018 r. Instytut prowadził również dwujęzyczny polsko-chiński biuletyn³¹ informacji wydarzeń Instytutu, opisujący szerzej zapowiadane wydarzenia i imprezy oraz opisywał wydarzenia, które dotychczas się odbyły. Biuletyn był publikowany na stronie internetowej Ambasady RP w Pekinie, na profilu na Weibo oraz był rozsyłany (mailowo) do ponad 1 430 osób.

(dowód: akta kontroli str. 360-363)

Dyrektor wyjaśniła, że zakończenie opracowywania biuletynu w dotychczasowej formie związane było z optymalizacją pracy w związku z brakami kadrowymi.

(dowód: akta kontroli str. 378-379)

W okresie objętym kontrolą Instytut blisko współpracował z chińskimi mediami, dzięki czemu promocję polskiej kultury prowadzono z wykorzystaniem telewizji państwowej, telewizji internetowej, prasy ogólnopolskiej i lokalnej oraz mediów społecznościowych.

Przykładowo Instytut wraz z samorządem oraz Polską Organizacją Turystyczną³² współorganizował wizyty chińskiej ekipy telewizji ogólnokrajowej (CCTV 4) w Malborku (w 2014 r.), Krakowie, Gdańsku i Łodzi (2015 r.) owocem, czego była emisja programu telewizyjnego „City to City” przedstawiającego turystyczne walory ww. miast. W telewizji internetowej wyemitowano serię kilkunastominutowych filmów „Kultura Polska” ukazujących polskie skarby tak jak: bursztyn, polską kuchnię oraz kulturę (2014 r.) oraz w największym chińskim portalu wideo - Youku³³, przeprowadzono transmisję na żywo z XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina (2015 r.), III rundę konkursu obejrzało 30 tys. osób.

W latach 2016-2018 (I półrocze) z inicjatywy Instytutu zrealizowano łącznie 17 publikacji prasowych i telewizyjnych (wywiady, wystąpienia przedstawicieli Instytutu) dotyczących prowadzonych przedsięwzięć. Dzięki zaangażowaniu Instytutu, chińskie media przeprowadziły łącznie 544 pozytywne relacje medialne, w tym: w 2016 r. - 248 relacji, w 2017 r. - 242, a w I półroczu 2018 r. - 54.

(dowód: akta kontroli str. 177, 185-186, 194, 202-203, 793-799)

3. Dyrektor zgodnie z § 26 zarządzenia nr 29 ministra z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w MSZ i w placówkach zagranicznych³⁴, opracowała i terminowo przekazała sprawozdania z realizacji zadań za poszczególne lata 2014-2017. Sprawozdania zawierały m.in. opis uwarunkowań działalności, opis realizacji zadań (priorytetowych, stałych i szczegółowych), ocenę efektywności realizacji nałożonych (w praktyce ograniczająca się do wyszczególnienia i opisu działań Instytutu w danym roku) zadań oraz działania medialne. W sprawozdaniach wskazywano dane statystyczne, w tym

³¹ Biuletyn zawierał bogatą i ciekawą szatę graficzną oraz wykorzystywał fotografie do ilustracji każdego z opisywanych wydarzeń.

³² Dalej: POT.

³³ Najpopularniejsza aplikacja do udostępniania materiałów filmowych w Chinach, równoważna z Youtube, z 580 milionami aktywnych użytkowników. Źródło: Raport 10 Most Popular Social Media Sites in China (2018 Updated) raport opracowany przez agencję Dragon Social (Digital Marketing Agency w Szanghaju) <https://www.dragonsocial.net/blog/social-media-in-china/>

³⁴ Dz. Urz. MSZ. z 2014 r., poz. 29. Dalej: zarządzenie nr 29 z dnia 20 listopada 2014 r.

m.in.: dotyczące uczestników przedsięwzięć oraz aktywności medialnej. W sprawozdaniach nie odnoszono się do liczb potencjalnych uczestników określanych (sporadycznie) w kwartalnych planach działalności Instytutu. Wszystkie sprawozdania uzyskały pozytywną opinię Ambasadora RP w Pekinie.

Dyrektor Departamentu DPiK, ocenił pracę Instytutu w latach 2014 oraz 2016-2017 jako zgodną z oczekiwaniami³⁵, a same sprawozdania, jako poprawnie sporządzone (pod względem formalnym i metodologicznym). Powyższą ocenę zaakceptował Dyrektor Generalny Służby Zagranicznej MSZ, a zatwierdził Sekretarz Stanu lub Podsekretarz Stanu MSZ. W ocenie pracy Instytutu za 2017 r. Dyrektor Departamentu DPiK wskazał, sprawną i prawidłową realizację zadań mimo wakatu na stanowisku zastępcy dyrektora oraz na terminowe przekazywanie planów z działalności oraz sporządzania w elektronicznej bazie Departamentu sprawozdań z organizowanych przedsięwzięć na bieżąco. Podkreślił ponadto zaangażowanie Instytutu w działania promocyjne prowadzone w odległych od Pekinu miejscowościach.

(dowód: akta kontroli str. 172-178, 189-207, 216-221)

Działalność Instytutu w 2015 r. została oceniona, jako poniżej oczekiwań. W ocenie Dyrektora Departament DPiK, Instytut przyłożył zbyt dużą wagę do finansowania jednego z przedsięwzięć (pn. „Ogród przyjaźni między Unią Europejską a Chinami”) nie dostrzegając wartości promocyjnej odbywającego się w 2015 r. w Polsce - Konkursu Chopinowskiego, z bardzo licznym udziałem pianistów z Chin. Dyrektor zarzucił brak analizy możliwości i szerszego włączenia się w działania z zakresu dyplomacji historycznej i wsparcia (odpowiedniej oprawy) działań dyplomacji ekonomicznej, wnosząc jednocześnie o zmianę na stanowisku dyrektora Instytutu.

Z powyższą oceną nie zgodził się Dyrektor Generalny Służby Zagranicznej MSZ oraz dyrektor Instytutu, która ustosunkowała się do powyższej oceny. Dyrektor wyjaśniła, że przytoczone przedsięwzięcie nie było finansowane ze środków Instytutu oraz opisała podjęte przez Instytut działania związane z konkursem Chopinowskim oraz działania podjęte w ramach dyplomacji historycznej.

Dyrektor Departamentu DPiK poinformowała dyrektora Instytutu o podtrzymaniu oceny działalności placówki oraz o braku trybu odwoławczego od powyższej oceny w przepisach wewnętrznych MSZ.

(dowód: akta kontroli str. 179-188, 208-215)

Instytut³⁶, zgodnie z pkt 8 Wytocznych Dyrektora DPiK z dnia 15 listopada 2016 r., opracował terminowo sprawozdania z wydatkowania środków finansowych na działalność w zakresie dyplomacji publicznej odpowiednio za I półrocze, za III kwartał oraz roczne w poszczególnych latach objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 348-359)

4. W okresie objętym kontrolą Instytut ściśle współpracował z Ambasadą RP w Pekinie oraz konsulatami generalnymi RP w Szanghaju, Kantonie i Chengdu, pełniąc rolę koordynującą i wspierającą działania z zakresu dyplomacji publicznej i kulturalnej. W wyniku współpracy przeprowadzono m.in. takie przedsięwzięcia jak: oprawa 65-lecia stosunków polsko-chińskich, uroczyste obchody 60-lecia polonistyki na Pekijskim Uniwersytecie Języków Obcych (2014 r.); oprawa wizyty Prezydenta RP Andrzeja Dudy - Koncert Noc Chopina (2015 r.), kampanię promującą kandydaturę Poznania, jako organizatora Światowego Kongresu Nauk Historycznych w 2020 r.³⁷ (2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 172-204, 209-212)

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że współpraca z Ambasadą RP w Pekinie i konsulatami RP pomaga zintensyfikować działalność i zwiększyć widoczność w kraju urzędowania oraz efektywniej docierać do decydentów. W Chinach odpowiednio podtrzymywana temperatura

³⁵ Trzystopniowa skala ocen przewidywała nast. oceny: powyżej oczekiwań (wzorowa realizacja zadań strategicznych, wartościowe inicjatywy własne, wysoka skuteczność działań, samodzielność udokumentowana pozytywnymi opiniami podmiotów zewnętrznych), zgodnie z oczekiwaniami (prawidłowa realizacja zadań i rozwiązania problemów, działania zgodne z obowiązującymi przepisami i instrukcjami) i poniżej oczekiwań (odnotowane przypadki działań niezgodnych z obowiązującymi przepisami i instrukcjami, błędy w funkcjonowaniu placówki).

³⁶ Od 1 stycznia 2016 r. Ambasador RP w Pekinie w związku z przekazaniem Zarządzenia nr 70 Ministra z dnia 31 grudnia 2015 r. zmienionego zarządzeniem nr 12 z dnia 23 marca 2018 r.

³⁷ Zakończona przyznaniem prawa jego organizacji.

polityczna jest ważnym elementem umożliwiającym organizację wydarzeń, a dobre relacje i przychylność władzy są kluczem do realizacji zaplanowanych zadań (przedsięwzięć). Współpraca odbywa się również w ramach realizacji różnych przedsięwzięć. Przy takich wydarzeniach jak wizyty najwyższych polskich przedstawicieli, czy święta narodowe, wspólnie opracowywane są plany i dokonywany jest podział obowiązków oraz kosztów.

Instytut korzysta również z pomieszczeń Ambasady RP w Pekinie wykorzystywanych do organizacji różnych wydarzeń, tj. konferencje prasowe, doroczny dzień otwarty, warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Ambasada RP w Pekinie wspiera działania Instytutu również poprzez obecność swoich przedstawicieli w roli reprezentacyjnej i merytorycznej podczas realizowanych przez Instytut przedsięwzięć (np. wygłaszanie wykładów, przemówień).

Współpraca Instytutu z Polską Organizacją Turystyczną³⁸ odbywała się sporadycznie i dotyczyła głównie turystycznej promocji Polski. W marcu 2018 r. Ministerstwo zawarło z POT porozumienie współpracy, którego intencją była wspólna realizacja działań m.in. na rzecz budowy pozytywnego wizerunku Polski za granicą oraz pogłębianie wiedzy na jej temat. W opracowaniu Departament Azji i Pacyfiku Ministerstwa z dnia 3 kwietnia 2018 r. pn. Współpraca turystyczna z regionem Azji i Pacyfiku, Chiny wskazano wśród państw stanowiących wiodące rynki regionu. Zadeklarowano, że POT jest gotowa włączyć się do prac związanych z przygotowaniem oprawy ewentualnej wizyty Premiera RP w Chinach na koniec 2018 r. Obecnie brak jest potwierdzenia realizacji wizyty.

(dowód: akta kontroli str. 379-385)

5. Partnerami Instytutu przy realizacji działań promocyjnych na terenie Chin i Mongolii było wielu prestiżowych partnerów, w tym: Instytut Adama Mickiewicza³⁹, Instytut Książki, instytuty kultury (tj. np. Węgier i Rumuni), muzea (tj. np. Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie, Muzeum Narodowe w Pekinie, Muzeum Narodowe w Ulan Bator, Muzeum Prowincji Heilongjiang, Szanghajskie Muzeum Sztuki, Muzeum Uchodźców Żydowskich, Uniwersytet Studiów Międzynarodowych w Zhejiang, Chińska Akademia Sztuk Pięknych w Hangzhou), teatry (tj. np. Narodowy Teatr Wielki w Pekinie, Teatr Wielki w Tianjinie), uczelnie (tj. np. Pekijski Uniwersytet Języków Obcych, Syczuański Uniwersytet Studiów Międzynarodowych, Syczuańskie Konserwatorium Muzyczne i Uniwersytet Syczuański), organizatorzy festiwali i targów (tj. np. Międzynarodowych Targów Książki w Pekinie, Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Szanghaju) i inne (tj. np. Biblioteka Narodowa w Pekinie, Chińskie Archiwum Filmowe w Pekinie, Sala Koncertowa Zakazanego Miasta, Centrum Sztuki Orientalnej w Szanghaju).

Przykładowo w 2017 r. Instytut współpracował łącznie ze 136 chińskimi, mongolskimi i polskimi podmiotami. W okresie objętym kontrolą Instytut głównie współpracował z IAM, z którym wspólnie zorganizowano takie przedsięwzięcia jak np. organizacja wystawy „Skarby z Kraju Chopina” w Chińskim Muzeum Narodowym w Pekinie i wystawy „Stany Życia” w Chińskiej Galerii Narodowej (2015 r.), warsztaty dla chińskich tłumaczy języka polskiego (2017 r.),

Współpraca Instytutu z Instytutem Książki dotyczyła publikacji i promowaniu rodzimej literatury na chińskim rynku księgarskim oraz przygotowywaniach polskiego stoiska na Międzynarodowych Targów Książki w Pekinie, wspierając Instytut Książki i polskich wystawców w promowaniu rodzimej literatury na chińskim rynku księgarskim.

W ocenie dyrektor Instytutu współpraca z ww. instytucjami pozwalała na optymalną alokację posiadanych zasobów finansowych

(dowód: akta kontroli str. 174-204)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwaga NIK dotyczy niedokonywania oceny skuteczności realizacji priorytetów i zadań podejmowanych w zakresie promocji kultury polskiej za granicą. Było to spowodowane tym, iż MSZ nie określiło mierników i ich wartości referencyjnych pozwalających na dokonanie takiej oceny, a także nie zobowiązało Instytutu do ich określenia. Instytut gromadził

³⁸ Dalej: POT.

³⁹ Dalej: IAM.

natomiast informacje na temat efektów realizowanych przez siebie działań, takich jak: liczba projektów promujących Polskę (w tym polską kulturę za granicą), liczba publiczności (uczestników projektów), liczby użytkowników i wizyt w mediach społecznościowych, liczba doniesień medialnych oraz liczba współpracujących z Instytutem partnerów polskich i chińskich. Zdaniem NIK gromadzenia ww. danych nie można uznać za ocenę skuteczności realizowanych działań. Przytoczenie liczby np. publiczności, użytkowników i wizyt w mediach społecznościowych, czy też liczby doniesień medialnych stanowi jedynie prezentację rzeczowego zakresu działania. Brak odniesienia osiągniętych efektów do planowanych wartości oznacza, że ocena skuteczności realizowanych działań nie była dokonywana.

Ocena częściowa

Instytut planował a następnie realizował swoje działania w oparciu o prowadzone na bieżąco analizy potrzeb w kraju przyjmującym, a także z uwzględnieniem priorytetów określonych w dokumentach strategicznych i wytycznych MSZ. W swojej działalności Instytut poprzez współpracę z licznymi partnerami, w tym m.in. z IAM, Ambasadą RP w Pekinie, Instytutem Książki poszerzał swoją ofertę kulturalną. Przy prowadzeniu działań promocyjnych Instytut korzystał z nowoczesnych narzędzi komunikacji. W związku z obostrzeniami w Chinach w stosowaniu zagranicznych portali społecznościowych, Instytut wykorzystywał najpopularniejsze chińskie media społecznościowe za pomocą, których corocznie zwiększał zasięg odbiorców. Do kwietnia br. Instytut opracowywał comiesięczny biuletyn informacji kulturalnych.

2. Gospodarka finansowa

Opis stanu faktycznego

1.2. W latach 2014 (od maja) – 2015 za gospodarkę finansową Instytutu odpowiadał dyrektor Instytutu, natomiast za prowadzenie rachunkowości oraz obsługę administracyjno-finansową Instytutu - zgodnie z decyzją powołującą Instytut - Ambasada RP w Pekinie⁴⁰.

Z dniem 1 stycznia 2016 r. Minister powierzył⁴¹ prowadzenie gospodarki finansowej Instytutu⁴² - Ambasadorowi RP w Pekinie, w tym wspólnie z dyrektorem Instytutu: przygotowywanie projektów planów finansowych (w zakresie wydatków i dochodów) oraz przygotowywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych i budżetowych.

Ponadto do zadań dyrektora Instytutu należała realizacja planów finansowych, w tym m.in.: wybór wykonawców przedsięwzięć, zawieranie umów, zaciąganie zobowiązań oraz merytorycznej kontroli dokumentów finansowo-księgowych.

Zgodnie z wewnętrznymi regulaminami organizacyjnymi Ambasady RP w Pekinie⁴³ oraz Instytutu⁴⁴, w zakresie spraw finansowych placówka była obsługiwana przez Referat do spraw Finansowych, natomiast w zakresie spraw administracyjnych przez Wydział Administracyjny.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 12, 19, 27-29, 447-457)

Instytut na realizację swoich zadań w latach 2014-2018 (I półrocze) wydatkował ze środków budżetu państwa łącznie 6 566 840 zł⁴⁵ (tj. 1 546 230 EUR), tj.:

⁴⁰ W oparciu o §4 decyzji nr 43 Ministra z dnia 17 kwietnia 2014 r.

⁴¹ Zarządzeniem Ministra nr 70 z dnia 31 grudnia 2015 r. zmienionym zarządzeniem nr 12 z dnia 23 marca 2018 r. na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

⁴² W tym m.in.: dokonywanie kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, zatwierdzanie dokumentów finansowo-księgowych pod względem formalno-rachunkowym i do wypłaty, nadzór nad realizacją planów finansowych, gromadzenie środków finansowych, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi, prowadzenie rachunkowości zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r., poz. 395, ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U z 2013 r. poz. 289 oraz z 2015 r. poz. 1954).

⁴³ Zgodnie z § 11 pkt 7 oraz § 12 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Ambasady RP w Pekinie z dnia 29 kwietnia 2016 r. Regulamin zatwierdzony przez Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej.

⁴⁴ Zgodnie z § 7 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Instytutu z dnia 04 maja 2016 r. Regulamin zatwierdzony przez Dyrektora Generalnego Służby Zagranicznej.

⁴⁵ Wydatki w PLN przedstawiono zgodnie z kursami właściwymi dla sprawozdań z wykonania planu wydatków budżetowych placówki (Rb-28PL) za kolejne lata 2014-2018, po przeliczeniu na złote po ustalonym przez NBP średnim oważonym kursie waluty licznym narastająco od początku do końca roku, na dzień kończący rok budżetowy (a w przypadku 2018 r. – na dzień kończący miesiąc) tj. wynoszącym dla 2013 r. 1 EUR = 4,1975 PLN, dla 2014 r. 1 EUR = 4,1852 PLN, dla 2015 r. 1 EUR = 4,1839 PLN, dla 2016 r. 1 EUR = 4,3625 PLN, dla 2017 r. 1 EUR = 4,2576 PLN, dla 2018 r. 1 EUR = 4,2213 PLN –

- 1) w 2014 r. (od maja) – 1 007 604 zł (tj. 240 754 EUR), tj. 95,7% planu po zmianach⁴⁶, z tego na:
 - wydatki bieżące – 758 350 zł (tj. 181 198 EUR), w tym: na zadania w zakresie promocji kultury polskiej za granicą – 269 527 zł (tj. 64 400 EUR)⁴⁷, a na wynagrodzenia pracowników – 66 520 zł (tj. 15 894 EUR),
 - na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 249 254 zł (tj. 59 556 EUR),
- 2) w 2015 r. – 1 957 479 zł (tj. 467 860 EUR), tj. 97,7% planu po zmianach⁴⁸, z tego na:
 - wydatki bieżące – 1 210 352 zł (289 288 EUR), w tym: na zadania w zakresie promocji kultury polskiej za granicą – 457 137 zł (tj. 109 261 EUR)⁴⁹, a na wynagrodzenia pracowników - 174 770 zł (tj. 41 772 EUR),
 - na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 596 921 zł (tj. 142 671 EUR),
 - wydatki majątkowe – 150 206 zł (tj. 35 901 EUR),
- 3) w 2016 r. – 1 644 074 zł (tj. 376 865 EUR), tj. 98,4% planu po zmianach⁵⁰, z tego na:
 - wydatki bieżące – 1 201 620 zł (tj. 275 443 EUR), w tym: na zadania w zakresie promocji kultury polskiej za granicą – 449 617 zł (tj. 103 064 EUR)⁵¹, a na wynagrodzenia pracowników - 145 010 zł (tj. 33 240 EUR),
 - na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 416 183 zł (tj. 95 400 EUR),
 - wydatki majątkowe - 26 275 zł (tj. 6 023 EUR),
- 4) w 2017 r. – 1 491 361 zł (tj. 350 282 EUR), tj. 99,2% planu po zmianach⁵², z tego na:
 - wydatki bieżące – 1 154 844 zł (tj. 271 243 EUR), w tym: na zadania w zakresie promocji kultury polskiej za granicą – 264 014 zł (tj. 62 010 EUR)⁵³, a na wynagrodzenia pracowników – 133 638 zł (tj. 31 388 EUR),
 - na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 336 516 zł (tj. 79 039 EUR),
- 5) w 2018 r. (I półrocze) - 466 323 zł (tj. 110 469 EUR), tj. 39,5% planu po zmianach⁵⁴, z tego na:
 - wydatki bieżące – 301 228 zł (tj. 71 359 EUR), w tym: na zadania w zakresie promocji kultury polskiej za granicą – 70 285 zł (tj. 16 650 EUR)⁵⁵, a na wynagrodzenia pracowników - 62 083 zł (tj. 14 707 EUR),
 - na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 165 095 zł (tj. 39 110 EUR).

W okresie objętym kontrolą Instytut na zadania w zakresie promocji kultury polskiej wydatkował łącznie 1 510 579 zł (tj. 355 385 EUR)⁵⁶, w tym: 1 420 221 zł (tj. 334 151 EUR) na działania prowadzone w Chinach oraz 90 358 zł (tj. 21 234 EUR) na działania w Mongolii.

(dowód: akta kontroli str. 484-486, 496-498, 546-654)

W 2017 r. nastąpił spadek wydatków poniesionych na promocję kultury polskiej, tj. o 44,1% w porównaniu do 2016 r. oraz o 42,8% w porównaniu do 2015 r. Dyrektor wyjaśniła, że zgodnie ze zleconymi zadaniami, w 2017 r. mocniejszy akcent został położony na realizację zadań z zakresu dyplomacji historycznej i ekonomicznej.

zgodnie odpowiednio z § 24 ust. 4 pkt 13 Załącznika Nr 37 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2010 r. nr 20, poz. 103), z § 24 ust. 4 pkt 13 Załącznika Nr 37 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.), z § 21 ust. 4 pkt 6 Załącznika Nr 34 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109, ze zm.).

⁴⁶ Wynoszący w 2014 r. - 1 053 256 zł (tj. 251 662 EUR).

⁴⁷ Wydatki poniesione w 2014 r. (od maja) dotyczyły przedsięwzięć zorganizowanych w Chinach.

⁴⁸ Wynoszący w 2015 r. - 2 003 176 zł (tj. 478 782 EUR).

⁴⁹ W tym wydatki poniesione w 2015 r. na przedsięwzięcia w Chinach wyniosły 424 586 zł (tj. 101 481 EUR) oraz w Mongolii - 32 551 zł (tj. 7 780 EUR).

⁵⁰ Wynoszący w 2016 r. - 1 670 798 zł (tj. 382 991 EUR).

⁵¹ W tym wydatki poniesione w 2016 r. na przedsięwzięcia w Chinach wyniosły 422 770 zł (tj. 96 910 EUR) oraz w Mongolii - 26 847 zł (tj. 6 154 EUR).

⁵² Wynoszący w 2017 r. - 1 503 950 zł (tj. 353 239 EUR).

⁵³ W tym wydatki poniesione w 2017 r. na przedsięwzięcia w Chinach wyniosły 246 983 zł (tj. 58 010 EUR) oraz w Mongolii - 17 030 zł (tj. 4 000 EUR).

⁵⁴ Wynoszący w 2018 r. - 1 179 305 zł (tj. 279 370 EUR).

⁵⁵ W tym wydatki poniesione w 2018 r. (I półrocze) na przedsięwzięcia w Chinach wyniosły 56 354 zł (tj. 13 350 EUR) oraz w Mongolii - 13 930 zł (tj. 3 300 EUR).

⁵⁶ Łączne wydatki na zadania w zakresie promocji kultury polskiej w porównaniu do ogólnych kosztów Instytutu stanowiły odpowiednio: 26,8% w 2014 r. (od maja); 23,4% w 2015 r.; 27,4% w 2016 r.; 17,7% w 2017 r. oraz 15,1% w 2018 r. (I półrocze).

(dowód: akta kontroli str. 389)

W 2018 r. na wydatki na działalność w zakresie dyplomacji publicznej (tj. działalność programowa Instytutu, w tym na promocję kultury polskiej) zaplanowano środki w kwocie 96 000 EUR, które były niższe od środków przyznanych w 2017 r. o 40,9%.

Dyrektor wyjaśniła, że związane to było z wyznaczonym przez Departament DPK limitem wydatków na 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 389, 392-395, 496-498)

W okresie objętym kontrolą Instytut zorganizował lub współorganizował łącznie 174 przedsięwzięcia dotyczące promocji kultury polskiej za granicą, w tym:

- 167 przedsięwzięć⁵⁷ na terenie Chin, obejmujących łącznie 735 imprez⁵⁸, w tym również poza Pekinem, m.in. w: Szanghaju, Shenzhen, Nantong, Tianjinie, Nanning, Hangzhou, Wuzhen, Ningbo, Chengdu, Hrabinie, Xining, Shenyangu,
- 7 przedsięwzięć⁵⁹ na terenie Mongolii, obejmujących łącznie 23 imprezy⁶⁰.

Zrealizowane przedsięwzięcia w Chinach i Mongolii związane były z organizacją lub współorganizacją m.in.:

- koncertów polskich artystów (56 przedsięwzięć), w tym m.in.: Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, Sinfonii Varsovii (pod batutą Krzysztofa Pendereckiego), Leszka Możdżera, Anny Marii Jopek, Justyny Steczkowskiej, zespołów: Jazzpospolita, Pink Freud, Dagadana (wspólnie z chińskimi muzykami), organizacji corocznego projektu „Jazz po polsku” oraz recitalów polskich artystów muzyki klasycznej,
- spektakli teatralnych wystawianych przez polskie teatry (28 przedsięwzięć) w tym m.in. przez: Teatr Narodowy w Warszawie („Apollonia”), Teatr Dramatyczny w Białymstoku („Glany na glanc” i „Emigranci”), Operę Bałtycką („Madame Curie”), Teatr Lalki „Tęcza”, Teatr Transatlantyk („Album Karla Hockera”), neTTtheatre („Kryjówka”), Sopotki Teatr Tańca („Wiatr i Zakonnica”), Teatr ZAR („Cesarskie cięcie. Próby o samobójstwie”),
- prezentacji filmowych polskiego kina (27 przedsięwzięć), w tym m.in.: filmów wybitnych polskich reżyserów tj.: Andrzeja Wajdy („Wąs, człowiek z nadziei”, „Korczak”), Krzysztofa Kieślowskiego („Dekalog”), Krzysztofa Zanussiego („Życie za życie”), polskich filmów dokumentalnych, promocji polskiej kinematografii podczas corocznego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Pekinie (m.in. z udziałem w 2015 r. Krzysztofa Zanussiego, jako gościa specjalnego), organizacji Festiwalu Filmów Polskich w Ulan Bator oraz cykliczna prezentacja w ramach „Wieczorów z filmem polskim” (organizowanych pokazów w sali kinowej Ambasady RP) współczesnego kina polskiego,
- interdyscyplinarnych przedsięwzięć (12 przedsięwzięć), w tym m.in.: organizacja Festiwalu Kultury Polskiej w Pekinie, na którym prezentowano współpracę polskich i chińskich artystów (muzyka, sztuka wideo, murale, pokazy mody), organizacja Miesiąca Teatru Polskiego w Pekinie i w Szanghaju (spektakle, czytanie performatywne), promocje polskich miast (Kraków, Gdańsk, Zakopane) w programie telewizyjnym „City to City”, wykłady polskich twórców, artystów i ekspertów nt. polskiego kina, teatru oraz zajęcia edukacyjne nt. wiedzy o Polsce dla uczniów, studentów i wykładowców chińskich szkół podstawowych, średnich i wyższych („Polska kultura w chińskich szkołach”/„Odkrywaj Polskę”),
- przedsięwzięć związanych z polską literaturą (12 przedsięwzięć), w tym m.in.: pierwszy pełny przekład „Dziadów” Adama Mickiewicza na język chiński, wydanie przekładu „O obrotach ciał niebieskich” Mikołaja Kopernika, powieści Witolda Gombrowicza (tj. np. „Trans-Atlantyk”, „Pornografia” i „Kosmos”), kompendium o wiedzy o polskim kinie współczesnym („Polskie kino współczesne”), promocja polskiej literatury dziecięcej („Mapy”⁶¹, „Pod ziemią, pod wodą”⁶² Aleksandry i Daniela Mizieleńskich), promocja polskiej literatury podczas corocznych Targów Książki w Pekinie (w tym m.in. z udziałem w 2016 r., jako główny gość honorowy),

⁵⁷ W tym: 33 przedsięwzięcia w 2014 r. (od maja), 59 w 2015 r., 50 w 2016 r., 17 w 2017 r. oraz 8 w I połowie 2018 r.

⁵⁸ W tym: 125 imprez w 2014 r. (od maja), 231 w 2015 r., 254 w 2016 r., 105 w 2017 r. oraz 20 w I połowie 2018 r.

⁵⁹ W tym: 3 przedsięwzięcia w 2015 r., 2 w 2016 r., 1 w 2017 r. oraz 1 w I połowie 2018 r.

⁶⁰ W tym: 9 imprez w 2015 r., 8 w 2016 r., 5 w 2017 r. oraz 1 w I połowie 2018 r.

⁶¹ Sprzedaż w Chinach w 300 tys. egzemplarzy.

⁶² Najlepsza książka dla dzieci wydana w Chinach w 2015 r. (ranking „Nowej Gazety Stołecznej”).

- wystaw (11 przedsięwzięć), w tym m.in.: prezentacja sztuki polskiej od średniowiecza do współczesności („Skarby z kraju Chopina. Sztuka polska od XV do XX wieku” przygotowana przez Muzeum Narodowe w Warszawie), prezentacja polskiej sztuki nowoczesnej („Stany Życia” - przygotowywana przez Muzeum Sztuki w Łodzi), prezentacja źródeł polskiej sztuki ludowej we współczesnym designie („Od źródeł do inspiracji. Etniczne motywy w polskim designie” – przygotowana przez Muzeum Etnograficznym w Warszawie), wystawa fotograficzna promująca Polskę, ukazująca dokonania Polski i Polaków („About Polska” - na podstawie przewodnika wydanego przez polskie MSZ), prezentacja najlepszych polskich znaczków (przygotowana przez Poczta Polska), prezentacja polskiego plakatu („Perła w koronie”),
- wizyt studyjnych w Polsce chińskich przedstawicieli (5 przedsięwzięć), w tym m.in. dziennikarzy, teatrologów i animatorów kultury.

W 2017 r. w porównaniu do lat wcześniejszych nastąpił spadek liczby zorganizowanych przedsięwzięć, odpowiednio o 66% w porównaniu do 2016 r. oraz o 71,2% w porównaniu do 2015 r., co było związane ze spadkiem wydatków poniesionych na promocję kultury polskiej w tym roku.

(dowód: akta kontroli str. 487-495, 497)

Szczegółowej analizie realizacji wydatków pod kątem prawidłowości prowadzenia gospodarki finansowej, poddano trzy największe przedsięwzięcia Instytutu o łącznej wartości 140 891 zł (tj. 33 292 EUR):

- w 2014 r. - trzykrotna prezentacja spektaklu „Persona. Marilyn” w wykonaniu artystów Teatru Dramatycznego w Warszawie w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego w Teatrze Wielkim w Tianjinie, na łączną kwotę 43 526,1 zł (tj. 10 400 EUR) - 1 dowód księgowy. Koszty Instytutu dotyczyły refundacji części honorariów dla 36 osobowego zespołu zaangażowanego przy prezentacji spektaklu. Wyboru Teatru Dramatycznego w Warszawie dokonano celowo wspólnie przez organizatorów tj. partnera chińskiego (Teatr Wielki w Tianjin), IAM oraz Instytut w związku z rekomendacją dyrektora artystycznego festiwalu. Elementem towarzyszącym był wykład reżysera Krystiana Lupy na temat teatru polskiego;
- w 2015 r. - trasa koncertowa orkiestry symfonicznej Sinfonii Varsovii pod batutą Jerzego Maksymiuka w Narodowym Teatrze Wielkim w Pekinie, Teatrze Wielkim w Tianjinie oraz sali koncertowej w Wuhan, na łączną kwotę 58 544 zł (tj. 13 993 EUR) - 3 dowody księgowe. Program obejmował utwory takich polskich kompozytorów jak: Fryderyk Chopin, Andrzej Panufnik, Mikołaj Górecki. Koszty Instytutu związane były z transportem 61 osobowego zespołu muzyków oraz instrumentów. Wyboru najkorzystniejszej oferty transportu instrumentów dokonano w oparciu o sondaż rynkowy (dwa wydatki), natomiast wybór transportu artystów drogą kolejową nie został udokumentowany. Przedsięwzięcie zorganizowano wspólnie z IAM oraz polskim i chińskim partnerem, odpowiedzialnymi za promocję koncertów, zapewnienie zespołowi transportu do Chin, opłacenie honorariów dla muzyków oraz udostępnienie sal koncertowych;
- w 2016 r. - udział w Międzynarodowych Targach Książki w Pekinie z udziałem Polski, jako zbiorowego gościa honorowego (wraz z innymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej) na łączną kwotę 38 821 zł (tj. 8 899 EUR) - 16 dowodów księgowych. Udział w targach obejmował szereg aktywności w tym: prowadzenie stoiska prezentującego polską literaturę i wydawców oraz wystawę „Świat jest dziwny – 20 ilustratorów z Polski”, koncert muzyki z audiobooka „Krzyżacy” podczas gali otwarcia targów, konferencje prasowe (w tym dotyczące wydania w języku chińskim: utworów Adama Mickiewicza „Pana Tadeusza” i „Sonetów krymskich” oraz literatury dla dzieci), warsztaty kulinarne z książką „Polish culinary paths” (wraz z prezentacją przygotowania polskiego jabłecznika), warsztaty związane z bohaterami książek dla dzieci oraz fora dyskusyjne i seminaria z udziałem polskich pisarzy. W trakcie targów odbyło się również spotkanie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego z członkiem Komitetu Stałego Biura Politycznego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin, poświęcone zacieśnianiu współpracy kulturalnej. Przedsięwzięcie zorganizowano wspólnie z Instytutem Książki.

Wydatki Instytutu związane były m.in. z wynajmem stoiska oraz jego obsługą, przygotowaniem i prowadzeniem warsztatów i wydarzeń towarzyszących,

zakwaterowaniem dwoje polskich pisarzy oraz transportu. W przypadku 10 spośród 16 wydatków wybór najkorzystniejszych ofert został dokonany w oparciu o sondaż rynkowy (7 przypadków⁶³) lub nie było możliwości porównania ofert (3 przypadki⁶⁴). W pozostałych 6 wydatkach Instytut nie zastosował jednej z form wyboru oferty wskazanych w Zarządzeniu nr 13 Ministra z dnia 23 kwietnia 2010 r.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków związanych z ww. przedsięwzięciami dokonywano zgodnie z planami finansowymi na poszczególne lata (w tym z planami działalności placówki oraz planami wydatków placówki w części dotyczącej dyplomacji publicznej). Badane wydatki poniesiono na realizację zadania związanego z kształtowaniem międzynarodowego wizerunku RP, określonego w budżecie zadaniowym z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp.

W rezultacie wydatkowania środków, promocja polskiego teatru dotarła do ok. 3 tys. widzów, przedstawicieli środowisk artystycznych, aktorów, studentów, natomiast polską muzykę w wykonaniu orkiestry Sinfonii Varsovii poznało ok. 5 tys. osób, a kontakt z polską literaturą miało ok. 100 tys. osób. Ponadto z ww. przedsięwzięciom towarzyszyły artykuły prasy ogólnokrajowej (Gunaming Daily) i lokalnej (Tianin, Wuhan Daily) oraz w największych portalach społecznościowych (Weibo - 32,2 tys. odsłon, WeChat - 10,2 tys. odsłon), z łączną liczbą ok. 40 relacji medialnych.

(dowód: akta kontroli str. 655-792)

Roczne sprawozdania budżetowe za lata 2014-2015 sporządził dyrektor Instytutu, natomiast sprawozdania za lata 2016-2018 (I półrocze) sporządził Ambasador RP w Pekinie w uzgodnieniu z dyrektorem. W okresie objętym kontrolą, Instytut sporządził lub uczestniczył w sporządzeniu, przekazanych następnie do Ministra, jako dysponenta części 45 - sprawy zagraniczne, następujących rocznych sprawozdań:

- Rb-27PL - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych placówki,
- Rb-28PL - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych placówki.

Instytut nie posiadał wydzielonego rachunku bankowego, o którym mowa w art. 163 ufp. Ww. sprawozdania były sporządzane w walucie, w której prowadzona była ewidencja księgowa tj. w EUR⁶⁵.

Kontrola prawidłowości sporządzania rocznych sprawozdań za 2016 r. i 2017 r. wykazała, że kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 483, 545-614)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Instytut w przypadku 6 z 20 analizowanych wydatków⁶⁶, o łącznej wartości 2 596 zł (tj. 595 EUR), nie zastosował jednej z form wyboru najkorzystniejszej oferty, co było niezgodne z § 6 Zarządzenia nr 13 Ministra z dnia 23 kwietnia 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 498, 655-792)

⁶³ Tj. koordynacja i techniczna organizacja wydarzeń, obsługa stoiska polskiego podczas targów, produkcja materiałów promocyjnych, wydruk biuletynu i programu targów oraz wybór konferansjera prowadzącego spotkania.

⁶⁴ Tj. zakup licencji Muzeum Narodowego w Warszawie do reprodukcji portretów polskich pisarzy, skorzystanie z usług kierowcy jedynego przedsiębiorstwa chińskiego obsługującego samochody dyplomatyczne, wynajem sprzętu i jego obsługa od jedynego dostawcy wskazanego przez organizatora targów.

⁶⁵ Na podstawie § 23 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa, stanowiącej załącznik nr 37 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2010 r. nr 20, poz. 103), § 24 ust. 4 pkt 13 Załącznika Nr 37 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.), z § 20 ust. 3 Załącznika Nr 34 Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109, ze zm.).

⁶⁶ Dotyczących: zakwaterowania na terenie Ambasady RP w Pekinie dwójki polskich pisarzy (wydatek w kwocie 1 571 zł, tj. 360 EUR), zakupu 6 sztalg i 1 tablicy (462 zł, tj. 106 EUR), zakupu książek (140 zł, tj. 32 EUR), przewozu rzeczy i osób taksówkami w okresie trwania targów (471 zł, tj. 108 EUR), produkcji planszy z logotypem Instytutu (179 zł, tj. 41 EUR) oraz transportu lokalnego (236 zł, tj. 54 EUR).

Dyrektor Instytutu wyjaśniła, że wydatki dotyczące zakupów sztalug, produkcji materiału reklamowego miały charakter pilny, wydatki dotyczące książek były związane z wydrukiem próbnych egzemplarzy komiksu, a transport lokalny związany był z odbiorem z lotniska dwójki polskich pisarzy poza godzinami pracy Instytutu.

(dowód: akta kontroli str. 390-391)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, NIK wskazuje, że zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Ministra z dnia 23 kwietnia 2010 r. możliwość niezastosowania jakiejkolwiek formy wyboru najkorzystniejszej oferty związana jest jedynie z brakiem możliwości porównania ofert. Poniesione przez Instytut wydatki nie spełniały tego kryterium.

Ocena częściowa

Instytut prowadził prawidłową gospodarkę finansową, w tym realizował wydatki na promocję kultury polskiej za granicą w sposób legalny, celowy, gospodarny i rzetelny. Prowadził działania zgodne z rocznymi planami wydatków placówki. Przedkładane przez Instytut sprawozdania z działalności były zgodne ze stanem faktycznym oraz określonymi przez Ministra wymogami w zakresie sprawozdawczości. Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca niezastosowania jednej z form wyboru najkorzystniejszej oferty, co było niezgodne z § 6 Zarządzenia nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 kwietnia 2010 r., ze względu na niewielką wartość (2 595 zł z badanej próby wydatków o łącznej wartości 140 891 zł), nie miała wpływu na ocenę w tym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶⁷, wnosi o dokonywanie wyboru najkorzystniejszych ofert z zastosowaniem form wskazanych w Zarządzeniu nr 13 Ministra z dnia 23 kwietnia 2010 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla dyrektora Instytutu, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK Pani dyrektor przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia września 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Bartosz Pomykała
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

⁶⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.